

RAPORT ANUAL 2005

Centrul Independent de Jurnalism

Misiune

Promovarea și susținerea jurnalismului profesionist
întru afirmarea presei de calitate, libere și viabile

CUPRINS

CAMPANII DE PROMOVARE A PRESEI LIBERE

INSTRUIRE

SERVICIUL JURIDIC

MONITORIZAREA MASS-MEDIA

PUBLICAȚII. RESURSE

PROIECTE ÎN CADRUL SEENPM

AFILIERI INTERNAȚIONALE

CONSILIUL DIRECTOR AL CIJ

CONSILIUL DE EXPERȚI AL CIJ

ECHIPA CIJ

RAPORT FINANCIAR

CAMPANII DE PROMOVARE A PRESEI LIBERE

CAMPANIA „ZILELE LIBERTĂȚII PRESEI”

*Finanțare: Fundația „Friedrich Ebert”,
Centrul de resurse pentru absolvenții
programelor de schimb ale Guvernului SUA*

Cu prilejul marcării, la 3 mai, a Zilei mondiale a libertății presei, Centrul Independent de Jurnalism (CIJ), în comun cu Asociația presei independente, Uniunea Jurnaliștilor din Moldova, Centrul „Acces-Info”, Asociația presei electronice APEL, Comitetul pentru libertatea presei, Agenția media IMPACT, Centrul de investigații jurnalistice și Asociația jurnaliștilor economiști au desfășurat un șir de acțiuni circumscrise acestui eveniment.

Conferința de presă

Zilele libertății presei (ZLP) au fost lansate, în mod tradițional, în cadrul unei conferințe de presă, care s-a desfășurat la 3 mai, în sala de conferințe a Agenției „Infotag”. La eveniment au participat jurnaliști și reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale. Organizatorii au familiarizat participanții la conferință cu agenda evenimentelor planificate pentru intervalul 3-17 mai, astfel fiind dat startul oficial al ZLP.

Masa rotundă „Defăimarea, jurnalismul de calitate și democrația”

La 4 mai 2005, la Chișinău, s-a desfășurat masa rotundă „Defăimarea, jurnalismul de calitate și democrația”, organizată de CIJ, Centrul „Acces-Info” și Consiliul absolvenților programelor de schimb ale Guvernului SUA. La finele evenimentului, au fost elaborate o serie de recomandări de modificare a Codului Civil al R. Moldova, care au fost expediate Parlamentului R. Moldova.

Memoriul organizațiilor neguvernamentale de media

În cadrul ZLP a fost făcut public textul Memoriului organizațiilor neguvernamentale de media

(semnat de 11 ONG-uri), în care se analizează situația presei din R. Moldova, legislația în domeniu (Codul Civil, Legea presei, Legea cu privire la secretul de stat și secretul de serviciu), accesul la informație, procesul de transformare a Companiei de stat „Teleradio-Moldova” în instituție publică, procesul de acordare a licențelor în audiovizualul din R. Moldova ș. a. Reprezentanții organizațiilor neguvernamentale de media consideră că sînt necesare un șir de măsuri capabile să asigure perfecționarea cadrului legislativ, aplicarea legilor în vigoare și să contribuie la crearea unui climat economic favorabil dezvoltării mass-media ca afacere, și anume: revizuirea Legii privind instituția publică a audiovizualului și asigurarea independenței reale a companiilor publice de radio și TV, perfecționarea cadrului legislativ privind acordarea licențelor de emisie și a frecvențelor, depolitizarea CCA, crearea condițiilor pentru dezvoltarea audiovizualului autohton, a producției audiovizuale locale, modificarea Codului Civil astfel încît mărimea compensațiilor să fie proporțională cu prejudiciile cauzate, implementarea Legii accesului la informație, garantarea executării deciziilor judecătorești în baza acestei legi, deetatizarea presei de stat naționale și locale, prin desfășurarea unor licitații, scutirea presei private de TVA, încurajarea investițiilor locale și internaționale pentru mass-media, oferirea creditelor avantajoase presei private, crearea unui sindicat care să reprezinte interesele jurnaliștilor etc.

CONCURSUL PENTRU JURNALIȘTI „PREMIILE ONU - 2005”

Rezultatele concursului pentru jurnaliști „Premiile ONU – 2005”, organizat de Reprezentanța Națiunilor Unite în Moldova și administrat de CIJ, au fost făcute publice la 26 octombrie 2005.

Ceremonia de decernare a „Premiilor ONU - 2005” a făcut parte din seria de evenimente desfășurate sub auspiciile „Săptămîinii ONU” și a avut loc la sediul Centrului Independent de Jurnalism.

La concurs au participat peste 40 de jurnaliști (28 de angajați ai publicațiilor periodice și ai agențiilor de presă, 11 reprezentanți ai posturilor de radio și cinci – ai posturilor TV) din Chișinău, Bălți, Tiraspol, Tighina (Bender), Rezina, Criuleni, Ungheni, Ștefan Vodă, Briceni și Soroca. Au fost prezentate peste 190 de materiale publicate/difuzate în perioada noiembrie 2004 – septembrie 2005.

Pentru fiecare compartiment (TV, radio și presa scrisă) au fost acordate următoarele premii: premiul I – 125 USD, premiul II – 100 USD, premiul III – 75 USD, precum și câteva mențiuni.

Juriul, format din reprezentanți ai ONG-urilor media, instituțiilor de presă și ai Facultății de jurnalism, a desemnat următorii câștigători:

Presa scrisă (inclusiv agențiile de presă):

Premiul I – Irina Codrean, Asociația presei independente (publicația „Obiectiv”) – 125 USD.

Premiul II – Tudor Iașenco, „Cuvîntul”, Rezina – 100 USD.

Premiul III – Natalia Hadîrcă, „Timpul de dimineață” – 75 USD.

Mențiuni – Igor Catană, Agenția „DECA-press”, Bălți – 25 USD.

Mențiuni – Natalia Scurtul, „Profsoiuznîe vesti”, Tiraspol – 25 USD.

Televiziunea:

Premiul I – nu a fost acordat

Premiul II – Leontina Vatamanu, OWH TV Studio – 100 USD.

Premiul III – Irina Ropot, TV „Moldova-1” – 75 USD.

Mențiuni – Marina Pînzaru, TV „EuroNova” – 25 USD.

Radio:

Premiul I – Sergiu Praporșic, Radio „Europa Liberă” – 125 USD.

Premiul II – Liuba Poițan, „Radio Sîngera” – 100 USD.

Premiul III – Elena Cioina, Radio „Europa Liberă” – 75 USD.

Mențiuni – Centrul media pentru tineri, Chișinău – 25 USD.

Mențiuni – Valeria Vițu, Radio „Europa Liberă” – 25 USD.

Concursul a avut scopul să încurajeze și să promoveze în mass-media o abordare diversă și profes-

sionistă a domeniilor de activitate și a priorităților ONU, inclusiv a Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului (ODM). Materialele depuse au fost evaluate conform următoarelor criterii: gradul de corespundere cu tematica sugerată, gradul de obiectivitate și argumentare a materialului, gradul de profunzime, structura materialului, calitatea secvenței audio/video și structura programului/reportajului.

CLUBUL DE PRESĂ ANUAL

Finanțare: PNUD – Moldova, Fundația „Friedrich Ebert” și Misiunea OSCE în Republica Moldova

Topul „10 jurnaliști ai anului 2005” a fost organizat în două etape. În prima etapă, instituțiile media din R. Moldova au propus câte trei candidați la premii: un jurnalist din cadrul propriei redacții și doi jurnaliști din cadrul altor redacții. Decizia finală a fost adoptată de către Consiliul de experți de pe lângă CIJ, analizându-se materialele ziariștilor care au acumulat cele mai multe voturi la prima etapă.

La desemnarea candidaților, s-a ținut cont de următoarele criterii: profesionalism, respectarea normelor deontologice, impactul asupra opiniei publice, gradul de risc asumat, obiectivitate și devotament față de profesie.

În topul jurnaliștilor anului 2005 au intrat:

- **Categoria Presa scrisă** – Cornelia Cozonac (Centrul pentru investigații jurnalistice), **Inna Jeltova** (revistele „Siesta-Chișinău” și „Capitala”, ziarul „Vremea” ș. a.), **Ina Prisăcaru** („Timpul de dimineață”).
- **Categoria Radio** – Emilia Ghețu („Antena C”), Maia Metaxa (BBC).
- **Categoria Televiziune** – Lorena Bogza (PRO TV), Leonid Melnic (TV „Moldova-1”).
- **Categoria Agenții de presă** – Alexei Rudenco (Agenția „InfoMarket.md”).
- **Categoria Presa locală** – Veaceslav Perunov (Săptămînalul „Spros i predlojenie”, Bălți).
- **Premiul de excelență: pentru longevitate jurnalistică (instituit în 2005)** – Alexandru Gromov.

De asemenea, au fost acordate următoarele premii speciale:

- **Speranța anului** – Raisa Lozinschi („JURNAL de Chișinău”), Daria Gvindjia (RIF TV).

- **Debutul anului:** săptămînalul economic „Eco” și săptămînalul de investigații „Ziarul de Gardă”.
- **Evoluția anului:** Revista „Bănci și finanțe. Profit”.
- **Premiul „Phoenix”** (pentru instituția media care a supraviețuit în condiții extreme): Agenția de presă „Info-Prim Neo”.

Serata tradițională de decernare a premiilor din cadrul celei de-a XI-a ediții a topului “10 jurnaliști ai anului” s-a desfășurat la 20 decembrie 2005, în incinta Teatrului Național „M. Eminescu” din Chișinău. La serată au participat peste 250 de persoane.

INSTRUIRE

Proiectul “Reflectarea diversității în mass-media”

Proiectul respectiv este parte a Programului “Crearea unui cadru de relații pașnice în R. Moldova” (The Peace Building Framework Project), administrată de către secția DFID din cadrul Ambasadei Marii Britanii la Chișinău și de către Fondul Guvernului Marii Britanii pentru prevenirea conflictelor din Rusia și din alte state CSI.

Proiectul “Reflectarea diversității în mass-media” a fost destinat ziaristilor din diferite regiuni ale R. Moldova. Scopul acestuia rezidă în promovarea principiilor diversității, toleranței, multiculturalismului în presă și în consolidarea cooperării profesionale dintre jurnaliști.

Derulat în perioada ianuarie – iunie 2005, proiectul s-a axat pe următoarele preocupări:

- activități în cadrul unei rețele de jurnaliști care scriu la tema diversității;
- elaborarea unor materiale comune de către echipe mixte de jurnaliști;
- monitorizarea mass-media.

Activități în cadrul rețelei

La 21 ianuarie, la sediul CIJ, a avut loc o ședință în cadrul rețelei jurnaliștilor care abordează tema diversității. Agenda ședinței a inclus alegerea următorilor trei coordonatori pentru ultimele șase luni de activitate în cadrul Proiectului „Reflectarea diversității în mass-media”, discuții privind mini-proiectele depuse în cea de-a treia etapă a concursului de minigranturi și selectarea câștigătorilor.

La ședință au participat 15 jurnaliști, atît membri ai grupului de inițiativă, creat o dată cu lansarea proiectului, cît și jurnaliști care, pe parcursul ultimului an, au participat la activitățile desfășurate în cadrul proiectului. Printre aceștia s-au numărat reprezentanți ai ziarelor „Flux”, „Ziarul de Gardă”, „Novaia gazeta”, „Moskovski komsomoleț”, „Lumea”, „Lanternă magică”, precum și jurnaliști de la „Radio-Moldova”, „Teleradio Găgăuzia”, „Radio Sîngera”, publicația electronică „Moldova noastră”, organizațiile „Vzaimodeistvie” și Centrul tînrului jurnalist din Tiraspol.

Din partea regiunii convenționale Chișinău, cu majoritate de voturi, a fost aleasă în calitate de coordonator Aneta Grosu, redactor-șef al publicației „Ziarul de Gardă”. Jurnaliștii de la Comrat au ales-o drept coordonator pe Maia Sadovici (“Teleradio Găgăuzia”), iar cei de la Tiraspol – pe Elena Lucaș (Centrul tînrului jurnalist din Tiraspol). De menționat că, timp de 18 luni (atît cît s-a desfășurat proiectul menționat), coordonatorii din partea celor trei regiuni convenționale au fost aleși pentru o perioadă de șase luni.

De asemenea, în lunile martie și iunie 2005, au fost editate două buletine informative trimestriale cu genericul „Diversitatea în presă”, care au cuprins materiale privind activitățile în comun ale jurnaliștilor, anunțuri și știri la tema diversității. Buletinele au fost imprimate într-un tiraj de 100 de exemplare în limbile rusă și română și au fost difuzate în cele trei regiuni convenționale ale R. Moldova, înainte de toate, jurnaliștilor interesați de activitățile din cadrul rețelei. Totodată, acestea au fost plasate pe site-ul CIJ (adresa: http://ijc.md/buletin_diversitate_mm/).

Producerea materialelor comune

În cadrul proiectului, echipe mixte de jurnaliști din presa scrisă, electronică, agenții de presă din Transnistria, UTA Gagauz-Yeri și alte regiuni ale R. Moldova au avut posibilitatea de a participa la o competiție deschisă de acordare a granturilor pentru producerea în comun a materialelor care să trateze aspecte ale diversității etnice, religioase, culturale etc. din societatea noastră.

Pe parcursul lunilor februarie-aprilie 2005 au fost implementate ultimele proiecte care prevedeau

publicarea materialelor comune de către echipe mixte de jurnaliști din diferite regiuni ale R. Moldova.

Pentru ultima etapă a concursului de minigranturi au fost depuse nouă cereri de finanțare (concursul de preselecție a proiectelor a avut loc în ianuarie 2005). Patru dintre acestea au fost selectate, fiind vorba despre următoarele proiecte: „Familia cu mulți copii în societatea contemporană” (autor Luiza Doroșenco, Tiraspol); „Sa aflăm cât mai multe unii despre alții” (prezentat de ziarul „Novaia Gazeta” din Tighina (Bender), în colaborare cu ziarul „Cuvîntul” din Rezina); „Tradițiile și obiceiurile minorităților naționale” (depus de publicația „Glia drochiană” din Drochia) și „Sănătatea mintală: între handicap și integrare socială” (prezentat de Igor Cătană de la Agenția DECA-press din or. Bălți).

De menționat că, timp de un an și jumătate (2004-2005), peste 40 de echipe mixte de jurnaliști din presa scrisă, electronică, agenții de presă din Transnistria, UTA Gagauz-Yeri și alte regiuni ale R. Moldova au avut posibilitatea să participe la o competiție deschisă de acordare a granturilor pentru producerea în comun a materialelor la tema diversității etnice, religioase, culturale etc. Drept urmare, au fost finanțate 29 de proiecte din domeniul TV, radio și al presei scrise, fiind acordate 18 granturi în valoare de 1000 USD și 11 granturi în valoare de 500 USD.

Monitorizarea mass-media

Prin acțiunea de monitorizare a presei, CIJ și-a propus să examineze modul în care principalele ziare naționale și regionale reflectă relațiile dintre diferite grupuri etnice, precum și relațiile dintre cele trei regiuni convenționale – Chișinău, regiunea transnistreană și UTA Gagauz-Yeri. Scopul studiului este de a stabili în ce măsură sînt reflectate diverse aspecte ale relațiilor interetnice și căror subiecte se acordă prioritate. În cadrul proiectului au fost monitorizate ziarele „Adevărul nistrean”, „Pridnestrovie” (Tiraspol), „Vesti Gagauzii” (Comrat), „Moldova Suverană” și „Nezavisimaia Moldova” (Chișinău). Perioada de monitorizare: 1 martie 2004 - 31 mai 2005. Au fost supuse analizei toate materialele ce abordează relațiile dintre grupurile etnice în cadrul regiunilor și relațiile interregionale. Rezultatele monitorizării au fost analizate de un grup de experți și publicate

trimestrial, în trei limbi: română, rusă și engleză. În prima jumătate a anului 2005, au fost editate două buletine de monitorizare cu genericul „Reflectarea diversității în mass-media” (buletinul nr. 5, pentru lunile ianuarie-martie 2005, și buletinul nr. 6, pentru lunile aprilie-mai 2005). În decembrie 2005, a fost publicat un raport analitic bazat pe rezultatele monitorizării mass-media, care a durat 15 luni (martie 2004 - mai 2005). Raportul a fost publicat în limbile română, rusă și engleză și poate fi găsit la adresa: <http://ijc.md/Publicatii/diversitate.pdf>.

Conferința de evaluare a Proiectului „Reflectarea diversității în mass-media”

La 17 iunie 2005, s-a desfășurat conferința de evaluare a Proiectului „Reflectarea diversității în mass-media” (derulat timp de 18 luni). La conferință au fost prezenți peste 40 de jurnaliști din cele trei regiuni convenționale, care au participat la acest proiect.

Asistența a avut prilejul să abordeze felul în care s-a derulat proiectul, al cărui scop a fost promovarea principiilor diversității, toleranței și multiculturalismului în mass-media și intensificarea cooperării profesionale dintre jurnaliști.

La conferință au fost anunțate rezultatele studiului de evaluare a Programului „Reflectarea diversității în mass-media”, realizat de CIJ în colaborare cu Institutul de Marketing și Sondaje IMAS-INC. Studiul a presupus efectuarea interviurilor de profunzime și distribuirea unui chestionar jurnaliștilor din R. Moldova, care au luat parte la acest proiect. La investigația respectivă au participat 25 de jurnaliști care au beneficiat de suport financiar și asistență consultativă profesionistă în tratarea unor subiecte care anterior erau abordate doar sporadic și tangențial în presa scrisă, TV și radio. Fiecare jurnalist și-a expus opiniile vizavi de proiectul menționat în discuția cu un specialist IMAS-INC în baza unui ghid de interviu de profunzime elaborat de către sociologii IMAS-INC. La finele interviului, prin auto-completare, jurnaliștii au răspuns și la întrebările din chestionar. Participanții la studiu sînt angajați în mass-media din republică (inclusiv regiunea transnistreană), fiind vorba de jurnaliști din presa scrisă, radio, TV, presa electronică deopotrivă de limbă rusă și română.

În general, Proiectul "Reflectarea diversității în mass-media" propus de către Centrul Independent de Jurnalism a fost apreciat cu calificative de genul "mai mult decât binevenit, oportun și foarte actual". De asemenea, toți participanții la proiect și-au exprimat speranța că acesta va avea continuitate. Dar chiar și dacă aceasta nu se va întâmpla, tema diversității a devenit o parte importantă în activitatea profesională a jurnaliștilor participanți. Inițiativa CIJ a fost apreciată drept una extrem de importantă și utilă, deoarece jurnaliștii din cele trei regiuni convenționale, pe parcursul a câteva luni, au reușit să-și formeze puncte de vedere mai obiective vizavi de evenimentele care au loc în societatea noastră; au depășit unele stereotipuri, înțelegând mult mai bine ce se întâmplă cu oamenii din diferite zone ale țării. Jurnaliștii au propus ca, pe viitor, să fie organizate seminare cu participarea tuturor ziariștilor din cele trei regiuni convenționale, să fie continuate programele destinate consolidării breslei jurnaliștilor ca asociație profesională și care să aibă ca scop întraajutorarea reciprocă, susținerea financiară și acordarea unui sprijin profesional în vederea creării unei organizații profesionale independente a jurnaliștilor și pentru a întreprinde vizite la toate redacțiile din teritoriul republicii.

PROIECTUL "CONSOLIDAREARELAȚIILOR DE COLABORARE DINTRE JURNALIȘTII DIN TOATE REGIUNILE R. MOLDOVA"

Proiectul respectiv este parte a Programului "Crearea unui cadru de relații pașnice în R. Moldova" (The Peace Building Framework Project), administrată de către secția DFID din cadrul Ambasadei Marii Britanii la Chișinău și Fondul Guvernului Marii Britanii pentru prevenirea conflictelor din Rusia și din alte state CSI.

Proiectul "Consolidarea relațiilor de colaborare dintre jurnaliștii din toate regiunile R. Moldova" este o continuare a Proiectului "Reflectarea diversității în mass-media". Proiectul, derulat în a doua jumătate a anului 2005, s-a axat pe următoarele priorități:

- activități în cadrul unei rețele de jurnaliști care scriu la tema diversității;
- instruirea jurnaliștilor din cele trei regiuni convenționale: UTA Gagauz-Yeri, Transnistria și restul teritoriului R. Moldova și scrierea unor materiale comune de către echipe mixte de jurnaliști.

Activități în cadrul rețelei jurnaliștilor care scriu la tema diversității

La 30 septembrie, la sediul CIJ s-a desfășurat o nouă ședință a rețelei jurnaliștilor care tratează subiectul diversității (prima ședință a rețelei din cadrul noului proiect), pe parcursul căreia a fost lansat Proiectul „Consolidarea relațiilor de colaborare dintre jurnaliștii din toate regiunile R. Moldova” care a fost implementat în perioada septembrie 2005 – decembrie 2006. La ședință au participat 15 jurnaliști din Chișinău, Criuleni, Comrat, Rezina, Soroca și Tiraspol.

Personalul CIJ a prezentat principalele componente ale proiectului respectiv: instruirea jurnaliștilor din cele trei regiuni convenționale: UTA Gagauz-Yeri, Transnistria și restul regiunilor ale R. Moldova; rețeaua jurnaliștilor care scriu la tema diversității; publicarea raportului final de monitorizare a mass-media; vizitele de studiu în Georgia și Bosnia-Herțegovina; o conferință regională, la care vor participa jurnaliști din R. Moldova, Georgia și Bosnia-Herțegovina.

Jurnaliștii care au participat la ședința menționată au propus mai multe subiecte ce urmează să fie discutate în cadrul viitoarelor ședințe ale rețelei, precum și localitățile în care se vor desfășura acestea: Comrat, Rezina, Tiraspol etc.

În conformitate cu propunerile respective, cea de-a doua ședință a rețelei jurnaliștilor care scriu la tema diversității a fost organizată la Comrat (UTA Gagauz-Yeri), la 20 octombrie. La această întrunire au participat 17 jurnaliști din Chișinău și Comrat. Reporterii din Chișinău au vizitat, pentru început, Compania „Teleradio-Găgăuzia” și au discutat cu directorul acesteia, Simion Lazarev. Participanții la ședință au aflat detalii despre Proiectul „Consolidarea relațiilor de colaborare dintre jurnaliștii din toate regiunile R. Moldova”, au dezbătut diverse aspecte ale relațiilor dintre jurnaliștii din UTA Gagauz-Yeri și celelalte regiuni ale republicii, precum și numeroase probleme cu care se confruntă presa autohtonă. Participanții au subliniat ideea că e necesar de a menține contactele personale între jurnaliștii din cele trei regiuni convenționale ale R. Moldova, care i-ar ajuta în activitatea profesională zilnică.

Instruirea jurnaliștilor din cele trei regiuni convenționale

Seminarul „Jurnalismul de investigație”

În perioada 27 - 29 octombrie 2005, la CIJ s-a desfășurat seminarul „Jurnalismul de investigație”. Seminarul a fost moderat de Alexenia Dimitrova (Sofia, Bulgaria), consultant media și reporter de investigație al cotidianului „24 chasa” („24 de ore”), și Vitalie Dogaru, reporter al postului de radio „Europa Liberă” din Chișinău, lector la Facultatea de jurnalism și științe ale comunicării a Universității de Stat din Moldova.

La acest program de instruire au participat 16 jurnaliști din presa scrisă și electronică din Bălți, Tighina (Bender), Chișinău, Comrat, Dubăsari, Hîncești, Sorooca, Șoldănești și Tiraspol.

Asistența a audiat câteva subiecte referitoare la noțiunea de jurnalism de investigație, metodele și instrumentele de bază ale jurnalismului de investigație, dificultățile cu care se confruntă jurnaliștii de investigație din R. Moldova și Bulgaria, precum și posibilele căi de soluționare a acestora.

O atenție sporită a fost acordată temelor ce țin de identificarea și verificarea surselor de informație, protejarea acestora, crearea rețelelor de surse etc. Jurnaliștii din R. Moldova au discutat cu cei doi experți despre legea privind accesul la informație, drepturile jurnaliștilor din R. Moldova și Bulgaria, precum și despre codurile etice ale oamenilor de presă în țările dezvoltate. În calitate de invitat, Alina Radu, director al săptămânalului de investigații „Ziarul de Gardă”, s-a referit la istoricul acestei publicații.

În formularele de evaluare toți participanții au menționat că seminarul a corespuns așteptărilor lor și că vor aplica în activitatea zilnică cele însușite pe durata acestuia. Experții care au organizat seminarul au acumulat note maxime la capitolul competență. Jurnaliștii au declarat la unison că doresc să participe la etapa a doua a proiectului, etapă la care vor fi formate câteva echipe mixte ce vor publica materiale comune.

Producerea materialelor comune de către echipe mixte de jurnaliști

Participanților la seminarul „Jurnalismul de investigație” li s-a oferit posibilitatea de a realiza, în comun, anchete reportericești. După acest seminar, au fost formate cinci echipe mixte, care urmau să realizeze și să publice/difuzeze, la începutul anului 2006, o serie de investigații comune. Jurnaliștii au fost asistați în acest proces de către Alexenia Dimitrova și Vitalie Dogaru. Din componența echipelor fac parte jurnaliști din presa scrisă și reporteri ai posturilor de radio din Bălți, Chișinău, Comrat, Dubăsari, Rezina, Sorooca, Șoldănești și Tiraspol. La 25 noiembrie, la Chișinău (la sediul CIJ), s-a desfășurat o întâlnire a membrilor echipelor mixte de jurnaliști, cu scopul de a realiza investigații comune, la care au participat și colaboratorii CIJ, precum și unul dintre cei doi mentori ai echipelor mixte, Vitalie Dogaru. Ei au discutat despre mersul proiectului, dificultățile pe care le-au întâmpinat și succesele înregistrate.

COMPONENTA „SENSIBILIZAREA OPINIEI PUBLICE” A PROIECTULUI „NOI PERSPECTIVE PENTRU FEMEI”

Finanțare: USAID, prin intermediul „Winrock International”

Scopul proiectului este de a contribui la o mai bună informare a publicului în ceea ce privește fenomenul traficului de ființe umane și prevenirea acestuia. Pe durata proiectului, în perioada ianuarie - decembrie 2005, au fost desfășurate următoarele activități:

- Instruirea jurnaliștilor pe parcursul unui șir de seminare pentru jurnaliștii de radio și TV și oferirea consultanței de specialitate.
- Elaborarea unor programe radio/TV speciale la tema prevenirii și combaterii traficului de ființe umane și difuzarea acestora de către posturile locale.
- Vizita de studiu în Ucraina pentru jurnaliștii din presa scrisă.
- Organizarea unui seminar pentru angajații centrelor regionale de susținere ale Proiectului „Noi perspective pentru femei”.
- Monitorizarea mass-media și elaborarea unor rapoarte trimestriale.

- Procurarea de echipament pentru posturile radio/TV locale.

Instruirea jurnaliștilor

Seminar pentru producătorii posturilor TV locale

Între 24 - 26 februarie, CIJ a organizat o primă activitate de instruire a jurnaliștilor în cadrul componentei mass-media a Proiectului „Noi perspective pentru femei” – un seminar cu genericul “Realizarea emisiunilor de reflectare a subiectelor antitrafic”, al cărui scop a fost de a-i instrui pe producătorii și autorii de emisiuni în vederea elaborării unor programe de publicistică și talk-show-uri în care să fie tratate subiectele antitrafic.

De notat că 12 producători și autori de emisiuni de la 11 posturi locale de televiziune din republică au beneficiat de instruire în vederea elaborării emisiunilor la tema prevenirii traficului de ființe umane.

La seminar, care a fost moderat de doi experți – Vasile Botnaru, directorul biroului din Chișinău al Radio “Europa Liberă”, fost producător la PRO TV, și Anton Topciy, de la reprezentanța din Kiev (Ucraina) a Organizației internaționale “Internews” – au fost abordate, în egală măsură, aspecte teoretice și aspecte practice privind producerea emisiunilor la tema traficului de ființe umane.

Pe parcursul celor trei zile, cât a durat seminarul, a fost examinat rolul mass-media în reflectarea subiectelor sociale importante, principiile de elaborare a programelor informative și analitice, particularitățile interviului victimelor traficului de persoane etc. De asemenea, au fost vizionate și comentate un film și două talk-show-uri ce reflectă problemele legate de traficul de persoane. Jurnaliștii au lucrat în grupuri, elaborând și prezentând scenarii pentru un talk-show.

Totodată, participanții la seminar au avut posibilitatea să filmeze stand-up-uri pentru emisiunile la tema dată și să discute cu un reprezentant al Organizației „La Strada” despre diverse metode de colaborare între mass-media și organizațiile guvernamentale. Potrivit participanților, cursul a fost pe cât de interesant, pe atât de util. Ei au acumulat cunoștințe necesare la realizarea diferitelor proiecte.

Jurnaliștii au apreciat metodele interactive de lucru și exercițiile practice, accentuând că vor utiliza informațiile inedite la elaborarea noilor emisiuni.

Seminar pentru producătorii și jurnaliștii radio

Treisprezece jurnaliști de la zece posturi de radio cu acoperire locală și națională au participat, în perioada 29-31 martie, la un curs de instruire axat pe elaborarea și realizarea emisiunilor la tema traficului de ființe umane. Treningul, ținut de Pavlo Novikov („Internews” Ucraina) și Vitalie Dogaru (USM, Radio “Europa Liberă”), a fost al doilea din ciclul de seminare desfășurate în cadrul componentei mass-media a Proiectului “Noi perspective pentru femei”.

Timp de trei zile, jurnaliști de la „Radio Bas HIT FM” (Basarabeasca), „Radio Albena” (Taraclia), „Radio Sănătatea” (Edineț), „Radio Sîngera” (Sîngera), „Radio Orhei” (Orhei), „Radio Chișcăreni” (Chișcăreni), „Radio Media” (Cimișlia), „Teleradio Găgăuzia” (Comrat), Radio “Antena C” (Chișinău) și „Radio-Moldova” au avut posibilitatea să însușească noi modalități de reflectare a subiectelor legate de traficul de persoane.

Participanții au lucrat de sine stătător asupra unei emisiuni radio, de la identificarea unui subiect și pînă la scrierea unui scenariu. Ei au discutat despre modalitățile noi de realizare a unor astfel de emisiuni și au făcut schimb de experiență în acest domeniu. Jurnaliștii au reușit să-și revizuiască o parte din metodele de a face emisiuni despre traficul de ființe umane. Acest fapt a fost demonstrat și în timpul ședințelor în cadrul cărora ei au descris scenariul unei emisiuni în care au abordat un subiect despre traficul de ființe umane printr-o altă prismă, mult mai clară, la nivel de prezentare și de documentare.

Seminare pentru jurnaliștii și cameramanii de la posturile TV regionale

Nouă posturi de televiziune locale și-au delegat reprezentanții pentru a participa, între 18 și 21 aprilie, la un curs de scurtă durată axat pe tematica traficului de ființe umane și prevenirea acestui fenomen.

Angajații posturilor de televiziune din Basarabeasca, Briceni, Chișinău, Cimișlia, Comrat, Edineț, Nis-

poreni, Rezina și Soroca au fost instruiți în vederea realizării subiectelor televizate la această temă. Cursul a fost ținut de Anton Topciy („Internews” Ucraina) și Vasile Botnaru (Radio “Europa Liberă”).

Aspectele teoretice – cum ar fi standardele internaționale în domeniu, fenomenul ca atare și experiența internațională de prevenire a traficului – au fost îmbinate cu subiecte practice. Participanții au avut posibilitatea să formuleze o temă, să identifice sursele necesare pentru realizarea subiectelor și să filmeze subiectul propriu-zis. De asemenea, ei au avut întâlniri cu reprezentanți ai ONG-urilor de profil, cum ar fi „Winrock International” și Centrul „La Strada”, de la care au aflat care este situația privind traficul de persoane în R. Moldova și ce tendințe se constată în ultimul timp la acest capitol.

În cadrul aceluiași proiect, de la 22 pînă la 24 aprilie, au beneficiat de instruire nouă cameramani de la opt posturi de televiziune locale (Rezina, Soroca, Nisporeni, Basarabeasca, Bălți, Cimișlia, Cahul și Chișinău). Pe lîngă principiile teoretice legate de producere, filmare, sunet etc., participanții la seminar au selectat subiecte, au filmat și montat materiale video. În calitate de trener, la seminar a participat Oleg Moskalevych („Internews” Ucraina).

Atît jurnaliștii TV, cît și cameramanii au apreciat îndeosebi modalitatea interactivă de predare, precum și faptul că au avut posibilitatea să aplice în practică cele însușite la seminar. După filmări, subiectele televizate au fost analizate în grup, fiind scoase în relief punctele forte și cele slabe.

Seminar pentru directorii posturilor de radio locale

Seminarul „Elaborarea emisiunilor radiofonice la tema traficului de ființe umane” s-a desfășurat între 19 și 21 mai, la Chișinău, și a întrunit opt directori de programe și redactori de la opt posturi de radio din șapte localități: Chișinău, Cimișlia, Edineț, Basarabeasca, Nisporeni, Orhei și Sîngera. Seminarul a fost ținut de Pavlo Novikov („Internews” Ucraina) și Vitalie Dogaru (USM, Radio “Europa Liberă”).

Timp de trei zile, participanții au avut posibilitatea să discute pe marginea specificului și modalităților de planificare, structurare și prezentare a emisiunilor radiofonice la tema traficului de ființe umane.

Participanții la seminar și-au concentrat atenția asupra unor grupuri-țintă de ascultători și asupra modalităților de comunicare cu aceștia. O atenție sporită a fost acordată analizei portretului auditoriului și a necesităților acestuia. Cei prezenți au lucrat în grupuri și au creat variante optime pe care le pot utiliza în activitatea lor de zi cu zi. Trenerii au ținut cont în această activitate de specificul posturilor de radio pe care le reprezentau redactorii participanți la seminar.

La seminar a fost accentuat și rolul important al planificării în programarea și difuzarea emisiunilor despre traficul de ființe umane. Participanții au întocmit scenarii pentru emisiuni concrete și au încercat să le plaseze într-un anumit spațiu al grilei radio, ținînd cont de specificul unei audiențe concrete. Tot aici ei au identificat diverse posibilități de prezentare a temelor cu implicarea diferitor surse de informare.

Un loc aparte a revenit discuțiilor despre rolul și responsabilitatea socială a mass-media și principiilor profesionale de scriere a materialelor radio la tema traficului de ființe umane. Totodată, au fost evidențiate modalitățile de identificare a partenerilor în abordarea acestui subiect și a resurselor financiare în scopul susținerii emisiunilor interactive cu caracter social.

În formularele de evaluare, participanții au menționat că le-a fost deosebit de utilă informația privind planificarea media, stabilirea parteneriatelor, structura emisiei. Ei au optat pentru treninguri mai frecvente la tema amintită, cu o durată mai mare și cu un număr limitat de participanți. Cunoștințele acumulate le vor utiliza în practică, lucrînd împreună cu reporterii la elaborarea emisiunilor ce au ca subiect traficul de ființe umane.

Acesta a fost ultimul din seria de treninguri de scurtă durată destinate angajaților posturilor de radio și de televiziune locale.

Vizite de documentare la stațiile TV și radio locale și oferirea consultanței de specialitate

În conformitate cu planul de activitate, seria de seminare a fost urmată de vizite la redacțiile posturilor radio/TV partenere. În perioada 27 iunie - 2 iulie 2005, expertul Organizației

„Internews” Ucraina, Oleg Moskalevych, experții „OWH TV Studio” din Chișinău, Leontina Vătămanu și Virgiliu Mărgineanu, precum și reprezentanții CIJ, Nadine Gogu și Maria Praporșic, au întreprins o serie de vizite de documentare la zece stații de televiziune și cinci posturi de radio din următoarele zece localități: Cimișlia, Basarabeasca, Edineț, Briceni, Chișinău, Soroca, Bălți, Taraclia, Rezina și Nisporeni. Scopul acestor vizite a fost de a evalua conținutul emisiunilor produse în special după cursurile de instruire oferite de CIJ. Experții au evaluat impactul instruirii și au acordat consultanță în vederea îmbunătățirii calității produsului radio/TV. Totodată, ei au estimat necesitățile tehnice ale posturilor radio/TV și au recomandat redacțiile care ar trebui să beneficieze de echipament nou, pentru a putea produce și difuza emisiuni de calitate ce ar reflecta subiectele antitrafic (echipamentul necesar posturilor de radio și TV partenere în acest proiect a fost procurat în decembrie 2005).

Masa rotundă “Elaborarea/producerea emisiunilor radio și TV”

La 4 - 5 iulie, în satul Trebujeni, raionul Orhei, a fost organizată masa rotundă “Elaborarea/producerea emisiunilor radio și TV”, la care au participat 11 manageri și jurnaliști de la un șir de posturi radio și de televiziune din Basarabeasca, Chișinău, Cimișlia, Edineț, Nisporeni, Orhei, Rezina, Soroca și Taraclia. De menționat că anterior, aceștia au luat parte la programele de instruire cu genericul „Realizarea emisiunilor de reflectare a subiectelor antitrafic”. În calitate de experți, la masa rotundă au participat: Oleg Moskalevych și Anton Topciy („Internews” Ucraina), Leontina Vătămanu și Virgiliu Mărgineanu („OWH TV Studio”, Chișinău), Angela Sîrbu și Vitalie Dogaru (CIJ).

În cadrul acestei mese rotunde, au fost prezentate rezultatele vizitelor de evaluare la stațiile radio/TV, s-a făcut analiza emisiunilor radio și TV din punct de vedere al conținutului, precum și evaluarea tehnică a posturilor radio/TV, fiind oferite consultații în vederea depășirii dificultăților cu care se confruntă echipele în procesul de elaborare/producere a emisiunilor.

Totodată, a fost descrisă componenta „Producerea emisiunilor radio și TV la tema prevenirii traficului de ființe umane” a Programului „Noi perspective pentru femei”, fiind specificate detaliat formatul și concepția ciclului de emisiuni radio/TV. La finele discuțiilor, s-a luat următoarea decizie: de a produce câte o emisiune TV, cu o durată de 20-25 de minute, și câte două emisiuni radio (mai mult decât se planificase inițial), cu o durată de aproximativ zece minute fiecare. Reprezentanții posturilor radio și TV au stabilit temele viitoarelor emisiuni.

Emisiunile TV/radio “Destine și destinații”

Drept responsabili de producerea emisiunilor publicistico-analitice TV și radio au fost desemnați „OWH TV Studio” și, respectiv, Vitalie Dogaru (formator CIJ, lector USM, reporter Radio „Europa Liberă”), iar în calitate de structură-coordonatoare – CIJ. Misiunea acestor programe este de a contribui la o mai bună informare a publicului vizavi de fenomenul traficului de ființe umane și prevenirea acestuia; de a informa grupul-țintă despre alternativele plecării peste hotare și noile perspective pentru femei în Republica Moldova.

Scopul proiectului rezidă în elaborarea unor emisiuni/programe moderne/dinamice, interesante și accesibile publicului-țintă, care vor aborda aspectele traficului de ființe umane, ale migrației, precum și posibilitățile cetățenilor de a se realiza în Patrie. Programele vor fi difuzate în perioada 2005-2008. Grupul-țintă: femeile tinere (16-25 de ani) din localitățile rurale, care constituie segmentul social cel mai expus pericolului traficului. Evident, drept subiect la acest capitol pot servi și alte categorii – bărbați, copii etc.

În octombrie 2005, au fost semnate contractele cu directorii posturilor radio/TV care vor difuza emisiunile. Este vorba de următoarele posturi: Radio “Antena C”, Radio “Sănătatea” (Edineț), “Radio Orhei”, “Radio Cimișlia”, „Euro TV-Chișinău”, „Sor-TV” (Soroca), TV „Elita” (Rezina), “STV-41” (Taraclia) și “Bas-TV” (Basarabeasca).

Emisiunea-pilot “Destine și destinații” a fost produsă și distribuită posturilor locale la sfârșitul lunii decembrie 2005.

Program de consultanță pentru jurnaliștii din presa scrisă

În perioada 1 - 19 septembrie 2005, jurnalista Sharon Silvas (Denver, SUA) a acordat o serie de consultații pentru reprezentanții presei scrise din R. Moldova. Consultațiile de specialitate au fost oferite jurnaliștilor de la Agenția de știri „Basa-press”, publicațiile periodice „Ziarul de Gardă”, „Jurnal de Chișinău”, „Natura”, revistele „Aquarelle” și „VIP- magazin”, Asociația presei independente, studenților Facultății de jurnalism și științe ale comunicării a USM, precum și unui grup de beneficiari ai Centrului media pentru tineri din Chișinău. Într-o zi la 8 septembrie, la sediul CIJ, s-a desfășurat trainingul „Crearea unei publicații periodice de succes”, la care au participat reprezentanți a opt ziare-membre ale Asociației presei independente („Spros i predlojenie” din Bălți, „Observatorul de Nord” din Soroca, „Unghiul” din Ungheni, „Ecol nostru” din Sîngerei, „Est-Curier” din Criuleni, „Cuvîntul liber” din Leova, „Gazeta de vest” din Nisporeni și „Natura” din Chișinău).

Sharon Silvas este proprietarul și redactorul-șef al revistei web lunare „Colorado Woman News” (www.coloradowoman.com), a bazei de date anuale „The Woman’s Yellow Pages” și fondatorul „The Colorado Center for Woman and Work” („Centrul pentru femei și muncă din Colorado”) și a „The Colorado Women’s Chamber of Commerce” („Camera de Comerț a Femeilor din Colorado”).

Vizite de studiu în Ucraina pentru zece jurnaliști din presa scrisă din R. Moldova

În perioada 19 - 23 septembrie 2005, zece jurnaliști din R. Moldova au întreprins o vizită de studiu în Ucraina. Timp de o săptămână, jurnaliștii moldoveni s-au aflat la redacțiile a trei publicații periodice din orașul Kiev: „Den”, „Faktî i komentarii” și „Segodnya”. Vizita de studiu a fost organizată pentru a face un schimb de experiență cu colegii ucraineni și a cunoaște din prima sursă modalitățile de reflectare a subiectelor privind prevenirea traficului de ființe umane și alternativele pentru femeile tinere care decid să rămână la baștină. La acest program au participat jurnaliști de la ziarele: „Unghiul” (or. Ungheni), „Glia drochiană” (or. Drochia), „Business info” (Cimișlia), „Pridnestrovie” (Tiraspol), „Est-Curier” (Criuleni), „Accent provincial” (Bălți), „Observatorul de nord” (Soroca), „Flux” (Chișinău),

„JURNAL de Chișinău” (Chișinău), precum și un reporter al Agenției DECA-press (Bălți). Ca rezultat al vizitei de studiu, jurnaliștii au publicat peste 20 de articole la acest subiect.

Seminar pentru angajații centrelor regionale de susținere a Proiectului „Noi perspective pentru femei”

Seminarul „Bazele relațiilor cu publicul” a fost organizat la 15 - 16 martie 2005. La seminarul moderat de consultantul superior al CIJ, Natalia Angheli-Zaicenco, au participat 14 angajați ai Proiectului „Noi perspective pentru femei”. Agenda acestui program de instruire a cuprins următoarele teme: funcțiile responsabilului de relații publice, comunicarea strategică pentru o organizație non-profit, bazele mass-media (definiția știrilor, elemente esențiale ale unei știri), conlucrarea cu diferite tipuri de mass-media, comunicarea în situațiile de criză, etica relațiilor publice ș. a. De asemenea, participanții au învățat cum să se pregătească pentru un interviu, cum să scrie un comunicat de presă, cum se organizează o conferință de presă, care sînt momentele-cheie ale acesteia, au aflat ce trebuie să includă un dosar de presă etc.

Monitorizarea mass-media și elaborarea unor rapoarte trimestriale

Pe parcursul anului 2005, CIJ a monitorizat și analizat articolele referitoare la traficul de ființe umane și prevenirea fenomenului respectiv, precum și modalitatea în care mass-media moldovenești reflectă componentele principale ale Proiectului „Noi perspective pentru femei” (NPF).

Monitorizarea are următoarele obiective specifice:

- Trecerea sistematică în revistă a modalităților existente de reflectare a subiectelor respective
- Determinarea profunzimii și comprehensiunii materialelor ce reflectă fenomenul traficului
- Elaborarea recomandărilor cu privire la „practicile jurnalistice performante”, care ar contribui la creșterea nivelului de conștientizare de către public a fenomenului traficului de persoane și prevenirea acestuia.

Pentru analiză au fost selectate șapte din cele mai populare ziare naționale (în baza unor in-

dici cum ar fi „acoperirea teritorială” și „cota pe piață”): „Săptămîna”, „Timpul”, „Moldova Suverană”, „Jurnal de Chișinău”, „Novoie vremea”, „Nezavisimaia Moldova” și „Moldavskie vedomosti”.

În 2005, au fost concepute și editate (în limbile română, rusă și engleză) patru buletine de monitorizare a presei, în care au fost analizate toate articolele ce tratează subiecte despre traficul de persoane – intern și extern – în scop de prostituare, muncă forțată, cerșetorie și infracțiuni minore, precum și în scop de prelevare și transplant de organe. De asemenea, au fost studiate materialele privind activitățile/proiectele ce urmăresc prevenirea acestui fenomen și oferirea unor noi oportunități pentru segmentele vulnerabile ale populației. A fost studiat atît conținutul articolelor, cît și metodele jurnalistice de prezentare a subiectelor. Toate buletinele de monitorizare a mass-media pot fi găsite la această adresă: <http://www.ijc.md/NPF/>.

SEMINARUL “NOI VIZIUNI ASUPRA INFORMAȚIEI LA NIVEL DE COMUNITATE. CUM SĂ FACEM ȘTIRI MODERNE ÎN COMUNITĂȚILE MICI ȘI SĂ IDENTIFICĂM SUBIECTE DE INTERES PENTRU MEMBRII COMUNITĂȚII”

Finanțare: Guvernul SUA prin Agenția de Dezvoltare Internațională a Statelor Unite (USAID).
Administrare: Consiliul pentru cercetări și schimburi internaționale (IREX), Programul de dezvoltare participativă a comunităților

Seminarul a fost organizat de CIJ și s-a desfășurat în zilele de 27 - 29 mai 2005, în orașul Bălți. Acesta a fost moderat de Anton Topchiy (expert „Internews” Ucraina) și de Vitalie Dogaru (formator CIJ, lector la Facultatea de jurnalism și științe ale comunicării a Universității de Stat din Moldova, reporter Radio „Europa Liberă”).

La seminar au participat 16 reporteri ai publicațiilor periodice, ai posturilor TV și radio din nordul R. Moldova (localitățile: Bălți, Briceni, Dondușeni, Drochia, Edineț, Fălești, Glodeni, Ocnița, Rîșcani, Sîngerei și Soroca).

Pe parcursul seminarului au fost abordate următoarele teme:

- Rolul și importanța subiectelor din comunitate care influențează viața cotidiană a cetățenilor.
- Realizarea subiectelor de interes comunitar la nivel național.
- Identificarea temelor de primă importanță pentru cetățeni, inclusiv evenimente și istorii locale.
- Modalități de colectare a informațiilor, ținînd cont de păstrarea echilibrului și respectarea transparenței în reflectarea subiectelor de maximă importanță pentru cetățeni.
- Identificarea surselor pentru subiectele despre și pentru comunitate.

În formularele de evaluare a seminarului majoritatea participanților au menționat că materialul prezentat a fost accesibil și ei vor putea aplica în activitatea lor cele însușite la seminar, precum și că ar dori să participe la noi proiecte și inițiative în acest domeniu.

SEMINARUL „BAZELE RELAȚIILOR CU MASS-MEDIA”

Finanțare: Guvernul SUA prin Agenția de Dezvoltare Internațională a Statelor Unite (USAID).
Administrare: Consiliul pentru cercetări și schimburi internaționale (IREX), Programul de dezvoltare participativă a comunităților.

Seminarul a fost organizat de CIJ pentru beneficiarii Programului de dezvoltare participativă a comunităților. Evenimentul s-a desfășurat în orașul Orhei, în perioada 4 - 6 iulie 2005. Seminarul a fost ținut de dr. Natalia Angheli-Zaicenco (consultant superior al CIJ), și de Ludmila Andronic (responsabil de relațiile publice și cu mass-media al SA “Voxtel”).

La seminar au participat peste 20 de reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale din raioanele Călărași, Criuleni, Dubăsari, Hîncești, Nisporeni, Orhei, Rezina, Strășeni, Șoldănești, Telenești, Ungheeni, orașul Vadul lui Vodă, beneficiari ai Programului de dezvoltare participativă a comunităților al Consiliului pentru cercetări și schimburi internaționale (IREX).

Participanții au avut ocazia să acumuleze cunoștințe ce țin de aspectele următoare: relațiile publice/relațiile cu publicul, conlucrarea eficientă cu mass-media ș. a. De asemenea, participanții la

seminar au aflat cum să scrie anunțuri și comunicate de presă, ce înseamnă un interviu reușit (audienții au făcut exerciții de intervievare), cum să pregătească și să desfășoare o conferință de presă, precum și evenimentele speciale, cum să elaboreze strategii media eficiente etc.

CURSUL „JURNALISMUL ON-LINE”

Finanțare: Ministerul de Externe al Republicii Federale Germania prin InWEnt

Cursul „Jurnalismul on-line” a fost organizat de CIJ în parteneriat cu Institutul Internațional pentru Jurnalism al InWEnt (Capacity Building International, Germania) și IFA (Institut fuer Auslandsbeziehungen – The Institute for Foreign Cultural Relations). Cursul s-a desfășurat la Chișinău, în perioada 24-30 august 2005, fiind moderat de Matthias Spielkamp și Joachim Voegele (Berlin, Germania), experți în domeniul jurnalismului on-line.

La acest program de instruire au participat 15 jurnaliști din Bălți, Chișinău, Edineț, Rezina, Tiraspol și Ungheni.

Cursul a avut în vizor patru direcții de bază: utilizarea internetului ca o sursă pentru căutarea informației; scrierea știrilor pentru mass-media on-line; designul paginilor web de știri și introducerea în instrumentele on-line.

La încheierea cursului, audienții au declarat că ar dori să fie organizate niște seminare ce le-ar permite să-și aprofundeze cunoștințele în domeniul jurnalismului on-line.

SEMINARUL “NOUA IMAGINE A ȘTIRILOR TV”

Finanțare: Ambasada SUA la Chișinău

În perioada 19 - 23 septembrie 2005, CIJ, cu sprijinul financiar al Ambasadei SUA la Chișinău, a organizat seminarul “Noua imagine a știrilor TV”.

Au fost depuse 25 de dosare de înscriere, fiind selectate 17 persoane (11 jurnaliști din Chișinău și șase – din alte localități ale R. Moldova). La seminarul moderat de jurnalista Jean W. Garner (SUA) au participat angajați ai departamentelor Știri ale posturilor de televiziune „Moldova-1”, „Euro TV

- Chișinău”, „EuroNova”, „DTV”, „OWH TV Studio” (Chișinău), „CIM TV” (Cimișlia), „TV Prim” (Glodeni), „BAS TV” (Basarabasca), „Canal X” (Briceni), „TV Elita” (Rezina) și „STV-41” (Taraclia).

Scopul seminarului: a contribui la ameliorarea calității unui buletin de știri. Au fost abordate următoarele subiecte: standardele internaționale și locale ale audiovizualului, rolul și impactul jurnalistului de radio și de televiziune în societate, selectarea subiectului și structurarea programului de știri, pregătirea unui program de știri, găsirea unui subiect și realizarea corectă a interviului, rolul producătorului de știri etc.

În formularele de evaluare participanții au menționat că seminarul a fost bine organizat. Acesta a corespuns așteptărilor lor și ei vor putea aplica în activitatea zilnică cele însușite la seminar, iar materialul prezentat de expert a fost accesibil. Toți respondenții la seminar au declarat că ar vrea să participe la noi proiecte în acest domeniu.

Audienții au beneficiat și de consultații individuale, acordate de Jean W. Garner în perioada 26 - 30 septembrie 2005.

PROIECTUL “CREAREA UNEI ȘCOLI DE JURNALISM ÎN R. MOLDOVA”

Parteneri: Facultatea de jurnalism și științe ale comunicării de la Universitatea de Stat din RM și Școala de Jurnalism din Missouri, SUA.

Finanțare: Departamentul de Stat al SUA.

Scopul acestui proiect este de a îmbunătăți calitatea studiilor jurnalistice în R. Moldova prin crearea și consolidarea unui program de tip post-universitar în jurnalism. Fiind prevăzut pentru o durată de trei ani (2003-2006), proiectul are următoarele obiective:

- Determinarea necesităților pentru instruirea în domeniul jurnalismului în R. Moldova și dezvoltarea unui plan strategic pentru realizarea acestor necesități.
- Dezvoltarea unei curricule de bază pentru un program în jurnalism de tip postuniversitar și îmbunătățirea celei deja existente de la Universitatea de Stat din R. Moldova.
- Pregătirea instructorilor pentru predarea unui program de instruire în jurnalism, inițiat de CIJ.

Instruirea cadrelor universitare de la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării.

- Dezvoltarea unui plan de afaceri pentru asigurarea durabilității programului.

În 2005, în cadrul proiectului, profesorii Școlii de Jurnalism din Missouri au ținut cinci cursuri pentru profesorii de la Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării a Universității de Stat din Moldova și pentru instructorii CIJ.

În perioada 28 martie - 9 aprilie 2005, la Chișinău s-a aflat Kent Collins, profesor-asistent și șef al Departamentului audiovizual al Școlii de Jurnalism din Missouri. Profesorul american a predat două cursuri pentru cadrele didactice ale Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării a Universității de Stat din Moldova și pentru formatorii CIJ. La primul curs au participat profesorii universitari care predau jurnalismul TV și radio. Acesta s-a desfășurat între 31 martie - 1 aprilie. Pe durata orelor de curs au fost prezentate tehnicile de predare folosite la Școala de Jurnalism din Missouri, precum și conceptul de instruire prin simularea condițiilor de muncă dintr-o redacție. Cel de-al doilea curs, la care au participat formatorii CIJ specializați în audiovizual și, îndeosebi, în jurnalism TV, a fost organizat în zilele de 6 și 7 aprilie. Kent Collins s-a referit la modalitățile de a identifica potențialii studenți ai Școlii de Studii Avansate în Jurnalism din Chișinău, la conceptul de formator-redactor și la modalitatea de instruire prin simularea condițiilor dintr-un departament de știri, precum și la alte tehnici moderne de predare.

Între 17 și 22 mai, la Chișinău s-a aflat Byron Scott, profesor la Școala de Jurnalism din Missouri, care a predat un curs cu genericul „Tendențele recente în cercetarea mass-media în SUA”, la care au participat lectori și profesori universitari. Audienții au discutat diverse subiecte ce țin de cercetarea științifică în domeniul mass-media (metodele de cercetare, teorii și surse de cercetare, publicarea rezultatelor cercetării etc.).

În zilele de 14 -18 noiembrie 2005, la sediul CIJ s-a desfășurat cursul cu genericul „Metode de instruire pentru presa scrisă”, ținut de Stuart Loory, profesor la Școala de Jurnalism din Missouri, redactor al revistei „Global Journalist”, autor și realizator al programului radio “Global Journalist” la postul KBIA-FM în Columbia, Missouri. Cursul a fost organizat pentru profesorii care predau la Facultatea de

jurnalism și științe ale comunicării a USM. În cadrul acestui program de instruire au fost prezentate tehnici de predare folosite la Școala de Jurnalism din Missouri și s-a discutat despre diferite aspecte din jurnalistică americană: libertatea presei, etica jurnalistului, accesul la informație, protejarea jurnalistului de către stat ș. a. Un alt curs a fost organizat pentru formatorii CIJ. La 19 noiembrie, Stuart Loory a vorbit despre predarea și tehnicile de scriere în jurnalism, designul publicațiilor on-line etc. Pe durata cursului, formatorii au analizat exemple de materiale din presa scrisă de calitate din SUA.

În timpul vizitelor experților americani au fost organizate și numeroase întâlniri cu jurnaliști din R. Moldova, cadre universitare și studenți ai Universității de Stat din Moldova.

În perioada 13 - 21 mai, s-a desfășurat vizita evaluatorului extern al proiectului, Wayne Dillehay, profesor la catedra de Jurnalism Atwood de la Universitatea din Anchorage, Alaska, SUA. Wayne Dillehay s-a întâlnit cu directorul de proiect, Corina Cepoi, cu directorul executiv CIJ, Angela Sîrbu, precum și cu toți participanții la proiect din ultimul an academic: Viorel Cibotaru, Nicolae Pojoga, Vitalie Chiperi, Sergiu Corlat, Alexandru Canțîr, Vasile Botnaru, Nelly Țurcan, Georgeta Stepanov, Olivia Pîrțac, Vitalie Dogaru și Silvia Hîrnău.

În perioada 7 - 14 octombrie, Fritz Cropp, Byron Scott (profesori ai Școlii de Jurnalism din Missouri) și Corina Cepoi (director al Proiectului “Crearea unei școli de jurnalism în R. Moldova”) s-au întrunit în Washington DC (SUA) pentru întâlniri de planificare pe termen lung, vizite de colectare de fonduri și de stabilire a unor parteneriate potențiale. Întîlnirile au avut loc la Departamentul de Stat al SUA, USAID, Centrul Internațional pentru Jurnaliști (CIPJ), Fondul Național pentru Democrație și Institutul pentru o Societate Deschisă.

Pe parcursul anului 2005, 16 jurnaliști-instructori ai CIJ și cadre universitare din R. Moldova au plecat în SUA pentru a asista la cursurile Școlii de Jurnalism din Missouri și a face schimb de experiență cu colegii din SUA.

Pentru mai multe informații despre acest proiect de durată, accesați pagina web <http://www.moldovajournalism.missouri.edu/>

SERVICIUL JURIDIC

Parteneri si finanțatori: Campania Globală pentru Libertatea de Exprimare „Articolul 19”, Programul mass-media al Institutului pentru o Societate Deschisă (OSI Network Media Program) și Fundația „Soros-Moldova”

Aria de activități ale Serviciului juridic cuprinde:

- analiza legislației mass-media și participarea la elaborarea propunerilor de perfecționare a legislației existente;
- consultație gratuită în toate problemele ce țin de legislația mass-media, iar în unele cazuri, și oferirea reprezentării în instanță;
- monitorizarea cazurilor de violare a libertății de exprimare și informare;
- organizarea seminarelor instructive pentru jurnaliști, în scopul educării unei culturi juridice adecvate, dar și pentru juriști, în scopul familiarizării acestora cu standardele europene ale libertății de exprimare și informare;
- publicarea de articole analitice și informative pe probleme ce țin de dreptul mass-media;
- conlucrarea cu alte organizații nonguvernamentale și de stat în vederea implementării Legii accesului la informație și a standardelor europene privind libertatea de exprimare.

ANALIZA ȘI MONITORIZAREA LEGISLAȚIEI

Buletinul legislativ

CIJ a lansat, în 2004, un buletin electronic, care conține sumarul legilor și modificărilor la legile existente, informații despre jurisprudența recentă a CEDO etc., cu scopul de a ține la curent jurnaliștii, organizațiile de presă, juriștii și alte persoane interesate cu noutățile din domeniu. Acest buletin electronic conceput în limbile română și rusă este distribuit prin intermediul poștei electronice la peste 150 de abonați: redactori-șefi, conducători ai mass-media, jurnaliști, juriști, studenți. Arhiva, inclusiv cele șase ediții ale anului 2005, poate fi găsită la această adresă: http://ijc.md/serviciul_juridic/docs/buletin_legislativ.shtml.

Raportul „Libertatea de exprimare și accesul la informație în Republica Moldova în 2005”

Acest raport legislativ prezintă modificările din legislația mass-media și cele mai semnificative incidente legate de libertatea de exprimare și de informare în R. Moldova, care s-au produs în decursul anului. Raportul a fost întocmit în limbile română și engleză, fiind difuzat prin poșta electronică la peste 150 de abonați și poate fi găsit inclusiv pe pagina web a Centrului Independent de Jurnalism.

Lucrarea “Apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale a persoanei în Republica Moldova”

Lucrarea “Apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale a persoanei în Republica Moldova”, scrisă de Olivia Pîrțac, coordonator al Serviciului juridic al CIJ, asupra căreia s-a lucrat din 2001, a fost editată în iunie 2005. Lucrarea reprezintă un studiu științific al problematicii privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale a persoanei în Republica Moldova și oferă o interpretare a normelor în vigoare în lumina standardelor europene. Intenția autorului a fost de a satisface curiozitatea și interesul celor care doresc să cunoască și să interpreteze adecvat normele legislative pertinente, precum și al celor care se vor angaja la perfecționarea lor. În mod special, monografia respectivă ar fi utilă judecătorilor, avocaților, jurnaliștilor și legislatorilor. Volumul este distribuit pe gratis celor interesați. Cartea a fost editată într-un tiraj de 1200 exemplare, în limba română.

Ghidul juridic “Mass-media și campania electorală”

Ghidul juridic “Mass-media și campania electorală”, semnat de Vladislav Gribincea, a fost editat de Campania Globală pentru Libertatea de Exprimare „Articolul 19” și Centrul Independent de Jurnalism, cu sprijinul financiar al Programului mass-media

al Institutului pentru o Societate Deschisa (OSI Network Media Program). Lucrarea reprezintă un îndrumar pentru presă în perioada campaniei electorale din R. Moldova. Deși a fost elaborat în ajunul alegerilor parlamentare din martie 2005, îndrumarul își va păstra utilitatea și în timpul viitoarelor campanii electorale. Ghidul oferă informații generale despre sistemul electoral din R. Moldova, statutul juridic al presei, drepturile și obligațiile acesteia în perioada campaniei electorale, precum și responsabilitatea presei pentru încălcarea legislației electorale. Editat în limba română într-un tiraj de 500 de exemplare, îndrumarul a fost distribuit gratuit persoanelor interesate.

CONSULTANȚA JURIDICĂ ȘI REPREZENTAREA ÎN INSTANȚELE DE JUDECATĂ

Serviciul juridic oferă consultații gratuite pentru jurnaliști și organizații mass-media. Consultațiile acordate în orice problemă legată de legislația mass-media și informarea jurnaliștilor despre drepturile și obligațiile lor au contribuit la identificarea și soluționarea problemelor juridice ale jurnaliștilor și ale organizațiilor de presă. Consultația se face telefonic, „pe viu” sau prin e-mail. De asemenea, se oferă acte normative în ultima lor variantă. Serviciul juridic a primit de la jurnaliști locali și experți străini mai mult de 15 întrebări (cereri) pe lună. Problemele abordate vizează, în special, aceste subiecte: apărarea onoarei și demnității, accesul la informație, publicitatea, dreptul de autor, dreptul la viața privată, statutul juridic al publicațiilor ș. a. De asemenea, sînt elaborate cereri de chemare în judecată și de atacare a hotărîrilor judiciare, referințe, pretenții. Se acordă asistență experților și persoanelor interesate din străinătate în procesul investigării și elaborării studiilor privind legislația mass-media și libertatea de exprimare în R. Moldova.

În 2005, Olivia Pîrțac, a acordat peste 150 de consultații juridice și a reprezentat în instanță pîrții în patru procese cu privire la defăimare.

INSTRUIREA

Cursul intensiv “Legislația privind dreptul la exprimare și informare”

Cursul intensiv “Legislația privind dreptul la exprimare și informare” s-a desfășurat în perioada 3 - 9

noiembrie 2005. Au participat 15 tineri jurnaliști și studenți ai facultăților de jurnalism și științe ale comunicării din Chișinău. Cursul a fost predat de Olivia Pîrțac, coordonator al Serviciului juridic al CIJ, și de Eugeniu Rîbca, lector superior la Universitatea de Stat din Moldova (USM), iar aspectele internaționale relevante au fost prezentate de Federica Prina, de la Organizația internațională “Articolul 19”. Agenda cursului a inclus următoarele teme: jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului privind libertatea de exprimare, defăimarea, accesul la informație, legislația cu privire la audiovizual, acordarea de licențe instituțiilor audiovizuale, instituția publică a audiovizualului, rolul mass-media în campaniile electorale, finanțarea instituțiilor media ș. a. Prezentările experților au fost alternate cu studii de caz.

Cursul universitar „Legislația mass-media”

Elaborarea cursului “Dreptul comunicării” și introducerea acestuia la Facultatea de jurnalism și științe ale comunicării a USM și la Facultatea de drept a USM a constituit un obiectiv și o activitate la care s-a lucrat în cadrul Serviciului juridic al CIJ pe parcursul mai multor ani. Începînd cu ianuarie 2002, acest curs a fost introdus în programa de studii cu titlu obligatoriu, fiind predat studenților de la Facultatea de jurnalism și științe ale comunicării. În 2004, cursul respectiv a fost introdus și pentru studenții ultimului an de la Facultatea de drept, în calitate de curs opțional. Cursul conține 32 de ore academice (lecții teoretice) și 16 ore de seminar, fiind predat de către Olivia Pîrțac și Eugeniu Rîbca, profesori cu studii juridice și specializare în legislația media. Prelegerile sînt ținute în limbile română și rusă și includ teme fundamentale în aspectul cunoașterii legislației cu privire la mass-media din Republica Moldova, precum și a standardelor internaționale în domeniul libertății de exprimare și informare. Serviciul juridic al CIJ a beneficiat de baza de date „Juristul”, care conține legislația R. Moldova și studii de caz privind practica judiciară din R. Moldova și din Europa.

CAMPANIA DE PLEDOARIE

Campania de pledoarie constă în elaborarea declarațiilor, scrisorilor de protest, recomandărilor, organizarea unor seminare și participarea la discuțiile cu funcționarii publici. În 2005, CIJ a elaborat și a difuzat trei declarații referitoare la abuzurile

comise de Consiliul Coordonator al Audiovizualului în raport cu "Radio Sîngera", cu Holdingul „Euronova Media Grup” și cu postul TV „Pervii canal - Moldova”) și a semnat mai multe declarații împreună cu alte organizații de media.

La 26 iulie 2005, a avut loc masă rotundă „Privatizarea presei locale”. Evenimentul a fost organizat de CIJ în parteneriat cu Asociația presei independente, cu susținerea financiară a Organizației „Articolul 19”. Participanții la eveniment – reprezentanți ai presei independente din R. Moldova – au adoptat Rezoluția privind necesitatea de etatizării presei publice locale.

La 16 decembrie 2005, CIJ, în colaborare cu Asociația presei independente și cu susținerea financiară a Programului mass-media al Institutului pentru o Societate Deschisă și a Organizației „Articolul 19”, au desfășurat masa rotundă „Dezvoltarea presei și tarifele pentru distribuția ziarelor”. În cadrul acestei mese rotunde s-au discutat despre relația dintre monopolistul „Poșta Moldovei” și presă, în contextul creșterii tarifelor pentru distribuția publicațiilor periodice pe durata campaniei de abonare. Acest eveniment s-a înscris în campania de creare a condițiilor echitabile de dezvoltare durabilă a presei scrise din R. Moldova, inițiată de CIJ și API.

MONITORIZAREA MASS-MEDIA

PROIECTUL „MONITORIZAREA MASS-MEDIA ÎN CAMPANIA ELECTORALĂ”

Finanțare: Ambasada SUA, Ambasada Britanică, Fundația „Eurasia”, din mijloacele acordate de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (SIDA/ASDI).

Implementat în perioada:
decembrie 2004 – 31 august 2005

Proiectul a fost realizat, în cadrul “Coaliției 2005”, de către Centrul Independent de Jurnalism (coordonarea generală a proiectului, analiza datelor și elaborarea raportului) și Centrul de Analiză și Investigații Sociologice, Politologice și Psihologice CIVIS (colectarea și procesarea datelor, elaborarea graficelor) cu participarea Organizației Internaționale Campania Globală pentru Libertatea de Expresie (OICGLE) “Articolul 19”, care a asigurat metodologia și softul pentru formarea și procesarea bazei de date. Metodologia a fost elaborată de Oxford Media Research pentru proiectele de monitorizare ale OICGLE „Articolul 19”.

În cadrul proiectului s-au desfășurat următoarele activități:

1. Un seminar pentru operatorii implicați în colectarea și analiza datelor monitorizării.
2. Monitorizarea a 34 de instituții media.
3. Trei conferințe de presă.
4. Șase rapoarte de monitorizare a mass-media.
5. Publicarea unui raport final.

Monitorizarea mass-media în perioada electorală și postelectorală a avut ca obiectiv informarea opiniei publice referitor la comportamentul presei în alegerile parlamentare din 6 martie 2005 și sesizarea comunității internaționale asupra cazurilor de abuz împotriva libertății presei.

În perioada 13 - 15 ianuarie 2005, a avut loc un seminar cu participarea a zece operatori și doi experți implicați în colectarea și analiza datelor

monitorizării. În cadrul treningului condus de experții Organizației „Articolul 19”, operatorii și experții de la CIVIS și de la CIJ au fost instruiți să utilizeze corect metodologia descrisă mai sus.

Astfel, au fost monitorizate:

- Știrile;
- Publicitatea (timpul de antenă);
- Timpul de vorbire în direct;
- Opiniile;
- Programele electorale speciale (dezbateri etc.);
- Vox populi;
- Materialele de instruire a alegătorilor.

Perioada de monitorizare (6 ianuarie - 6 mai 2005) a cuprins campania electorală parlamentară, etapa postelectorală, precum și reflectarea campaniei de alegere a noului președinte de către Parlament.

Instituțiile de presă supuse monitorizării au fost selectate după următoarele criterii:

- tirajul/audiiența/impactul;
- forma de proprietate (de stat și private);
- limba (română/rusă);
- aria de acoperire (națională, locală).

Mass-media monitorizate:

Presa scrisă cu acoperire națională *publicații de stat*

„Moldova Suverană”, „Nezavisimaia Moldova”
publicații private

„Timpul de dimineață”, „Săptămâna”, „Komsomolskaia Pravda v Moldove”, „Moldavskie Vedomosti”

Presa regională și locală *publicații de stat*

„Vesti Gagauzii” (Comrat), „Farul nistrean” (Rezina)
publicații private

„Unghiul” (Ungheni), „Spros i Predlojenie” (SP) (Bălți)

Posturi TV

cu acoperire națională

„Moldova-1” (post public), NIT, „Pervii kanal v Moldove”

regionale și locale locale

publice

„Euro TV” Chișinău, TV Găgăuzia, TV Bălți

private

PRO TV, TVC 21, RIF TV, „Blue Star” (Bălți), „Canal X” (Briceni), „Cvant TV” (Cahul)

Posturi radio

cu acoperire națională

publice

„Radio-Moldova”, „Antena C”

private

„Serebreannîi Dojdi”, „Russkoe Radio”, Hit FM

cu acoperire regională

Radio Găgăuzia (public)

private

„Sănătatea” (Edineț), „Radio Nova”, „Europa Plus”, „Kiss FM”, 103.5 (Bălți), „Vocea Basarabiei”

Rezultatele monitorizării mass-media au fost aduse la cunoștința publicului prin rapoarte bilunare. Au fost întocmite șase rapoarte (în limbile română, rusă și engleză) care au fost tipărite în aproximativ 50 de exemplare fiecare, dar și distribuite prin poșta electronică la peste 200 de instituții de presă și organizații naționale și internaționale interesate, din R. Moldova și din străinătate, la ambasade etc.

Au fost organizate trei conferințe de presă, în cadrul cărora au fost anunțate rezultatele monitorizării mass-media. Prima conferință de presă s-a desfășurat la 2 februarie 2005, cu scopul de a anunța lansarea proiectului și pentru a prezenta metodologia de cercetare, precum și primele rezultate ale monitorizării mass-media. La eveniment au participat toți partenerii de proiect, inclusiv reprezentanții Organizației „Articolul 19”, precum și peste 40 de jurnaliști din R. Moldova, dar și reprezentanți ai unor instituții de stat și organisme internaționale.

La cea de-a doua conferință de presă, organizată la 1 martie, au fost anunțate rezultatele raportului nr. 3 de monitorizare a mass-media în campania electorală. Au participat aproximativ 30 de jurnaliști, reprezentanți ai presei independente și de stat din R. Moldova.

Conferința de presă finală a avut loc la 16 mai 2005 și a avut scopul de a anunța rezultatele pro-

iectului. Agenda conferinței a inclus prezentarea ultimului raport de monitorizare a mass-media, evaluarea și anunțarea rezultatelor. La eveniment au participat toți partenerii proiectului, care au răspuns la întrebările jurnaliștilor, precum și circa 40 de reprezentanți ai mass-media și ai unor organisme internaționale.

În afară de cele șase rapoarte bilunare, a fost publicat și un raport analitic final, care cuprinde date din rapoartele bilunare, analiza acestora și recomandările experților. Raportul final a fost tipărit în circa 70 de exemplare, în limbile română, engleză și rusă.

PROIECTUL “MONITORIZAREA MASS-MEDIA ÎN CAMPANIA ELECTORALĂ PENTRU ALEGEREA REPETATĂ A PRIMARULUI MUNICIPIULUI CHIȘINĂU” (27 iunie - 24 iulie 2005)

Proiectul a fost realizat, în cadrul “Coaliției 2005”, de către Centrul Independent de Jurnalism (coordonarea generală a proiectului, analiza datelor și elaborarea raportului) și de Centrul de Analiză și Investigații Sociologice, Politologice și Psihologice CIVIS (organizarea și coordonarea monitorizării, colectarea și procesarea datelor, elaborarea graficelor), cu suportul financiar al OSCE, Ambasadei SUA și al Ambasadei Britanice.

Obiectivul proiectului: monitorizarea și informarea opiniei publice referitor la comportamentul audiovizualului în perioada electorală pentru alegerea anticipată a primarului municipiului Chișinău. Mass-media din R. Moldova au fost monitorizate în perioada 27 iunie - 24 iulie 2005.

Instituțiile de presă supuse monitorizării au fost selectate după următoarele criterii:

- forma de proprietate (publică și privată)
- audiența/ impactul
- limba utilizată (română și rusă)

Au fost supuse monitorizării cinci posturi de televiziune: „Moldova-1”, „Euro TV” Chișinău, NIT, „Pervii canal v Moldove” și PRO TV, precum și două posturi de radio: „Antena C” și „Radio-Moldova”.

Metodologia monitorizării, elaborată de Institutul European pentru Mass-Media, a fost aplicată și

perfecționată în numeroase proiecte de monitorizare în diverse țări, inclusiv monitorizarea alegerilor locale din Republica Moldova, anul 2003. De asemenea, s-a ținut cont și de metodologia elaborată și aplicată de „Articolul 19”, ONG internațional (cu sediul la Londra), care promovează o campanie mondială pentru libertatea de exprimare.

Indicii cantitativi: timpii de antenă, oferiți concurenților electorali, inclusiv pentru publicitate și pentru dezbateri; programele (știri, dezbateri etc.) în care au fost implicați sau vizați, direct sau indirect, concurenții electorali (durata în secunde), procesul electoral și educația electorală (durata în secunde).

Indicii calitativi: contextul prezentării, directe sau indirecte, concurenților electorali, pozitiv sau negativ. Fiecare dintre materialele cu caracter electoral a fost supus unei evaluări de conținut și de context, pentru a determina dacă sînt favorabile sau defavorabile unui sau altui candidat. Un conținut și/sau un context al știrii pozitiv sau negativ nu indică neapărat tendențiozitatea sau partizanatul postului care difuzează știrea. E posibil ca știrea să-l favorizeze sau să-l defavorizeze pe unul dintre candidați și, cu toate acestea, să fie echidistantă și corectă din punct de vedere profesional. Numai în cazul în care există o tendință, pe o anumită perioadă de timp, ca unul dintre concurenți să fie favorizat sau defavorizat, se consideră că este vorba despre un dezechilibru.

PROIECT DE MONITORIZARE A PRESEI „TEMATICA AGRICOLĂ ÎN MASS-MEDIA DIN R. MOLDOVA”, realizat de CIJ în cadrul Programului „Alianța pentru susținerea pieței agricole II”

Metoda utilizată pentru implementarea componentei CIJ se bazează pe analiza cantitativă și calitativă lunară a materialelor jurnalistice (artico-

le, interviuri, editoriale, știri), publicate în ziare, reviste și fluxurile agențiilor de știri din R. Moldova. Materialele jurnalistice, selectate pentru monitorizare, s-au referit la următoarele teme:

- marketingul agricol;
- comercializarea produselor agricole;
- exportul producției agricole;
- legislația ce reglementează activitatea în agricultură, inclusiv în comerțul agricol;
- curențe ale cadrului legal ce afectează sectorul agrar;
- inițiative în domeniu;
- oportunități de agrobusiness;
- activități desfășurate de „Alianța pentru susținerea pieței agricole”;
- activități desfășurate de „Coaliția pentru dezvoltare economică rurală”;
- discuții și reacții la activitățile desfășurate de structurile respective.

Pe baza materialelor acumulate, cercetătorul CIJ a elaborat și a prezentat două tipuri de rapoarte: rapoarte de monitorizare lunare (care au inclus: copiile articolelor și știrilor publicate pe parcursul lunii, precum și informația privind numărul publicațiilor monitorizate, al materialelor difuzate, inclusiv despre Federația Națională AGROinform și Programul ASPA) și rapoarte analitice trimestriale privind: interesul mass-media față de aspectele monitorizate în baza numărului de articole existente la temele respective și a numărului de ziare interesate de aceste teme, aspectele abordate în presă cel mai frecvent, modalitatea de tratare a temelor, complexitatea abordării, analiză comparativă a perioadei de raportare cu perioada anterioară, pentru a observa dacă interesul presei față de temele marketing și legislație în domeniu este în evoluție sau în regres.

Pe parcursul anului 2005, au fost monitorizate lunar peste 35 de ziare și reviste și opt agenții de știri. Au fost prezentate 12 rapoarte lunare și patru rapoarte trimestriale.

PUBLICAȚII. RESURSE

STUDIUL “PERSPECTIVELE CREĂRII ÎN REPUBLICA MOLDOVA A UNUI BIROU DE AUDIT AL TIRAJELOR”

Finanțare: Programul Media al Institutului pentru o Societate Deschisă (OSI Network Media Program) și Fundația “Soros-Moldova”

Realizarea studiului privind auditul tirajelor, durata proiectului: ianuarie 2004 - iunie 2005. Scopul: asigurarea transparenței informației privind tirajul publicațiilor tipărite în țară.

Obiectivul general al proiectului este de a spori transparența pieței presei scrise din R. Moldova și de a stabili niște principii clare privind colectarea și certificarea informației referitoare la tiraje, modul de organizare a monitorizării sistematice și cuprinzătoare a tirajului ziarelor, precum și perspectivele creării în R. Moldova a unui Birou de audit al tirajelor (BAT).

Grupurile asupra cărora a fost efectuată analiza au inclus agenți publicitari (individuali și agenții), proprietari de media și manageri ai instituțiilor media. În cadrul acestui proiect, în aprilie 2005 au fost realizate interviuri și focus-grupuri, pentru a afla opiniile directorilor de instituții media, ale reprezentanților agențiilor de publicitate, ale companiilor de distribuire a presei etc. privind oportunitatea creării în Moldova a unui Birou de audit al tirajelor.

Studiul a fost lansat la 26 octombrie 2005, în sala de conferințe a hotelului „Jolly Alon” din Chișinău. Editată în limbile română, rusă și engleză, lucrarea reprezintă o trecere în revistă a pieței mass-media tipărite, a pieței publicitare din R. Moldova și al contextului economic al dezvoltării sectorului mass-media în R. Moldova. În această lucrare este publicat un studiu comparat al modelelor BAT, un raport cu privire la oportunitatea înființării unui BAT în R. Moldova, precum și o analiză a cadrului legal pentru activitatea mass-media. Studiul

privind auditul tirajelor a fost editat în 200 de exemplare. Acesta poate fi găsit și pe pagina web a CIJ (<http://ijc.md>).

BULETINUL „CURIER MEDIA”

Finanțare: Fundația „Soros-Moldova”

În 2005, CIJ a continuat să publice buletinul „Curier Media” (bilunar). În cele 21 de numere ale “Curier Media” (editat în limba română) au fost publicate știri despre mass-media locale și internaționale. Publicația, editată într-un tiraj de 200 de exemplare, a fost distribuită organizațiilor media din întreaga republică. Arhiva publicației „Curier Media” poate fi găsită pe pagina web a CIJ: http://www.ijc.md/curier_media/archive/

BULETINUL ANALITIC „MASS-MEDIA ÎN MOLDOVA”

Finanțare: Fundația „Soros-Moldova”

Prima ediție din 2005 a buletinului analitic „Mass-media în Moldova” a pus în discuție probleme curente din activitatea mijloacelor de informare, între care: procesul de transformare a Companiei „Teleradio-Moldova” în companie publică, presa în timpul campaniilor electorale, problemele cu care se confruntă presa locală, presa economică, tinerii jurnaliști, precum și reporterii de investigație. În această ediție au mai fost inserate articole despre presa minorităților etnice din R. Moldova, practica judiciară din R. Moldova privind libertatea de exprimare și file din istoria presei. Tirajul ediției: 200 de exemplare în limba română și 200 de exemplare în limba engleză.

Numărul din decembrie 2005 al buletinului „Mass-media în Moldova” a fost editat în limbile română, rusă și engleză (tirajul total/ediție: 600 de exemplare). În publicație au fost inserate mai multe materiale ale jurnaliștilor din R. Moldova, inclusiv din regiunea transnistreană și UTA Gagauz-Yeri, referitoare la problemele actuale ale

jurnalismului autohton, cum ar fi: oportunitatea creării unui sindicat al jurnaliștilor, jurnalismul de calitate și personalitatea jurnalistului, retransmișiunile radio-tv, susținerea mass-media de către stat: tradiții europene și cazul R. Moldova, deetimizarea presei, monitorizarea presei, proiecte de colaborare a jurnaliștilor din toate regiunile R. Moldova, aspecte ale fotojurnalismului local, relațiile dintre publicațiile periodice și distribuitorii de presă etc.

Buletinul analitic „Mass-media în Moldova” a fost distribuit în R. Moldova și în străinătate.

PUBLICAȚIA ELECTRONICĂ „MOLDOVA MEDIA NEWS”

Finanțare: Fundația „Soros-Moldova”

Editată lunar în limba engleză, publicația conține informații despre principalele evenimente din domeniul mass-media din R. Moldova. A fost distribuită prin poșta electronică la peste cinci sute de abonați și publicată pe pagina web a CIJ la adresa: <http://ijc.md/en/mmnews/archive>.

PORTALUL INFORMAȚIONAL “MOLDOVA AZI”

Finanțare: Fundația “Soros- Moldova” și Fondul Guvernului Marii Britanii pentru prevenirea conflictelor din Rusia și din alte state CSI

Portalul informațional “Moldova Azi” (www.azi.md) a fost lansat la 28 mai 2001 ca o extensiune a portalului “Moldova-News”. Portalul a propus atenției utilizatorilor informații zilnice în limbile română, engleză și rusă despre actualitatea politică, economică, și socială a R. Moldova, furnizate Centrului Independent de Jurnalism de către agențiile autohtone de presă – „Infotag”,

„Flux”, „Info-Prim”, „Infomarket”, „Reporter.md”, „Interlic”. Comentariile săptămânale, semnate de jurnaliști și analiști moldoveni, au vizat cele mai importante evenimente și fenomene din realitatea imediată, fiind structurate pe compartimentele politic, economic și social. Investigațiile, studiile și analizele inserate lunar au abordat în profunzime subiecte de actualitate din diverse domenii. Portalul constituie o modalitate de comunicare cu cititorii săi prin intermediul sondajelor și formelor interactive, oferindu-le totodată posibilitatea de a pune întrebări și de a primi răspunsuri de la personalități din lumea politicii, economiei și culturii.

CENTRUL DE RESURSE (BIBLIOTECA ȘI LABORATORUL INTERNET)

Finanțare: Fundația „Soros- Moldova”

În cadrul Centrului de resurse al CIJ a fost făcută abonarea la principalele ziare din Republica Moldova (peste 50 la număr), de limbă română și limbă rusă, inclusiv la toate publicațiile-membre ale Asociației presei independente, precum și la o serie de ziare și reviste din România. În anul 2005, au fost procurate peste 35 de titluri de carte de specialitate (jurnalism, comunicare, legislația mass-media, relații publice etc.) editate în România în ultimii ani. De asemenea, a fost lansat un ghid electronic al mass-media din R. Moldova (<http://www.ijc.md/ghid/>).

Coordonatorul Centrului de resurse a actualizat în permanență pagina web a CIJ, a expediat abonaților centrului, pe cale electronică și prin intermediul poștei, buletinul „Curier Media”. De asemenea, a consultat vizitatorii bibliotecii CIJ privitor la resursele disponibile (cărți, manuale, reviste), precum și la utilizarea internetului.

PROIECTE ÎN CADRUL REȚELEI DE PROFESIONALIZARE A MASS-MEDIA DIN EUROPA DE SUD-EST (SEENPM)

Studiul-pilot „Evaluarea impactului instruirii reprezentanților mass-media”

Finanțare: FRESTA SEE, Programul Ministerului Afacerilor Externe din Danemarca

Studiul-pilot „Evaluarea impactului instruirii reprezentanților mass-media” a fost publicat în 2005 și cuprinde principalele rezultate ale evaluării impactului instruirii jurnaliștilor din Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Ungaria, R. Moldova și Serbia. Studiul a avut scopul de a elabora strategii de evaluare a impactului activităților de instruire a reprezentanților mass-media. Cercetători de la centrele-membre SEENPM din cele cinci țări menționate mai sus au analizat și evaluat impactul a 14 programe de instruire de scurtă durată. Studiul a fost distribuit membrilor SEENPM și tuturor persoanelor interesate. De asemenea, acesta poate fi găsit pe pagina web a CIJ: http://ijc.md/centrul_de_resurse/bibl_el.php.

Proiectul „Evaluarea impactului instruirii reprezentanților mass-media – un studiu-pilot” este parte a planului de activitate SEENPM și s-a desfășurat în anii 2004-2005. Acesta a fost administrat de către CIJ împreună cu dr. Poul Erik Nielsen de la Universitatea din Aarhus, Danemarca. Obiectivele generale ale proiectului: evaluarea impactului activităților de instruire asupra jurnaliștilor și a managerilor/redactorilor-șefi, societății, situației din mass-media, standardelor de jurnalism; elaborarea unei scheme de studiu pentru evaluarea impactului activităților de instruire, care, dezvoltată, să servească ulterior ca ghid pentru instituțiile de instruire; să ofere organizațiilor membre și altor organizații un instrument de măsurare sistematică a impactului în activitățile de instruire care să îmbunătățească pe viitor calitatea programelor didactice.

AFILIERI INTERNAȚIONALE

SEENPM

Centrul Independent de Jurnalism este singura organizație din R. Moldova inclusă în Rețeaua de profesionalizare mass-media din Europa de Sud-Est (SEENPM), care reunește 18 centre și instituții de presă din 11 țări. Înființată în februarie 2000, rețeaua oferă cursuri de pregătire pentru jurnaliști și pentru trenerii de media. SEENPM este susținută financiar de Guvernul danez (prin Programul FRESTA), de cel elvețian și de Open Society Institute. În 2002-2004 CIJ a fost membru al Comitetului coordonator al SEENPM.

IFEX

În iunie 2001, CIJ devine membru al International Freedom of Exchange (IFEX), o rețea internațională care întrunește 60 de organizații care au în obiectiv monitorizarea situației privind libertatea exprimării. Cel mai cunoscut produs al rețelei este buletinul electronic „Action Alert”, alcătuit pe baza sesizărilor ce vizează încălcarea dreptului la liberă exprimare în zonele reprezentate de organizațiile-membre. Buletinul este difuzat unui număr important de instituții și grupuri interesate din toată lumea. CIJ a fost membru al Consiliului IFEX în perioada 2002-2005.

GRUPUL DE LUCRU MEDIA PENTRU R. MOLDOVA

Centrul Independent de Jurnalism este membru al Secretariatului Grupului de lucru media (GLM) pentru R. Moldova. GLM, care activează sub egida departamentului Media Task Force din cadrul Pactului de Stabilitate din Europa de Sud-Est, a fost creat în aprilie 2002 și întrunește 15 profesioniști din domeniu, membri ai unor organizații de presă, ONG-uri mass-media și câte un reprezentant al Parlamentului și al MAE. Grupul are misiunea de a promova implementarea și respectarea Cartei libertății mass-media, de a stabili relațiile dintre Guvern și profesioniștii din mass-media și de a consulta departamentul Media Task Force privind proiectele de asistență.

CONSILIUL DIRECTOR AL CIJ

Valeriu LOGHIN	director, Casa Lumea Deschisă
Victor URSU	director executiv, Fundația „Soros-Moldova”
Robert TINSLEY	reprezentant al Centrului Internațional pentru Jurnaliști (ICFJ), Washington

CONSILIUL DE EXPERȚI AL CIJ

Alexandru TANAS	Agenția de știri INFOTAG, revista „Bănci și Finanțe. Profit”
Valeriu VASILICĂ	Agenția de știri „Info-Prim Neo”
Alexandru CANȚÎR	Comitetul pentru libertatea presei, Radio BBC
Vlad BERCU	Agenția „BASA-press”
Mircea SURDU	IPNA „Teleradio–Moldova”
Elena COBĂȘNEANU/ Ion MITITELU	Asociația presei independente
Alexandr BURDEINÎ	Agenția „InfoMarket”
Alina RADU	„Ziarul de Gardă”
Mihai GUZUN	Universitatea de Stat din Moldova

ECHIPA CIJ

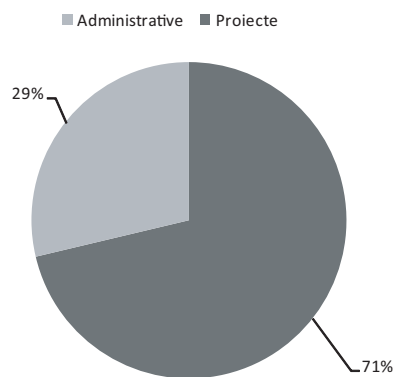
Angela SÎRBU, director executiv asirbu@ijc.md	Ruslan BORȘ/Mihai CATAN, coordonatori resurse informaționale dbase@ijc.md
Corina CEPOI, director de proiect ccepoi@ijc.md	Nelly HARABARA, redactor Mass-media în Republica Moldova, „Curier Media”, portalul MOLDOVA AZI hnel@ijc.md
Natalia ANGHELI-ZAICENCO, consultant superior nangheli@ijc.md	Nicolae NEGRU, redactor-șef Mass-media în Republica Moldova, „Curier Media”, portalul MOLDOVA AZI editor@ijc.md
Nadine GOGU/Maria PRAPORȘCIC, coordonatori de programe ngogu@ijc.md /coordonator@ijc.md	Diana VALUȚA, asistent al directorului dvaluta@ijc.md
Ecaterina LEUCĂ, asistent coordonator de programe assistent@ijc.md	Aurel CIOBANU, administrator/șofer
Olivia PÎRȚAC, coordonator Serviciul juridic mlu@ijc.md	Angela MAXIMENCO, contabil-șef
	Violeta PUȘCAȘ, contabil

RAPORT FINANCIAR

Anul 2005

Proiecte	Sold din 2004	Primit	Cheltuit	Chelt. adminstr.	Sold	Finanțatori
	\$	\$	\$		\$	
Curs "Legislația mass-media" la facultățile jurnalism și științe ale comunicării și drept din cadrul USM	378	1022	1400			Fundația „Soros Moldova”/ OSI
Desfășurarea activității CIJ în 2004	-104	104	0			Fundația „Soros Moldova”
Susținerea programului de creare a posturilor de radio comunitare în R. Moldova, prin oferirea consultanței	336	-336	0			Fundația „Soros Moldova”
Studiul privind auditul tirajelor	4151	4683	8834	2527		Fundația „Soros Moldova”
Dezvoltarea Web-portalului informațional "Moldova News"	1165	12115	10905	0	2375	Fundația „Soros Moldova”
Studierea și analiza pieței mass-media prin intermediul elaborării și editării publicațiilor specializate		17735	11225	5850	6510	Fundația „Soros Moldova”
Serviciul juridic în domeniul mass-media		5618	5618	582		OSI Budapesta
Serviciul juridic în domeniul mass-media	2810	4190	7000	1377		Articolul 19
Coordonare activitate SEENPM		2520	2520			SEENPM
Seminar „Jurnalismul on-line"		11959	11959	2478		International Institute for Journalism of Inwent, Germania
Revista presei / Alianța pentru susținerea pieței agricole		1584	1584			AGROinform
Dezvoltarea resurselor informaționale pentru mass-media din R. Moldova	-6014	6014	0			Press Now
Susținere tehnică		7380	7380			OSCE
Clubul de presă anual (decembrie 2005)		1170	1170			OSCE
Clubul de presă anual (decembrie 2005)		770	770			Fundația „Friedrich Ebert”
Concursul pentru jurnaliști „Premiile ONU 2005"		1745	1745	216		UNDP Moldova

Clubul de presă anual (decembrie 2005)		1700	1700	1700				UNDP Moldova
Serviciul juridic în domeniul mass-media	1935			1935				IFEX
Programul de dezvoltare participativă a comunităților din R. Moldova		2194	2194	2194	580			IREX
Rețeaua diversității. Program pentru jurnaliștii din UTA Gagauz-Yeri, Transnistria și alte regiuni ale R. Moldova	9074	7498	16572	7231				Ambasada Britanică
Monitorizarea alegerilor locale		1500	1500	1500				Ambasada Britanică
Proiectul "Consolidarea relațiilor de colaborare dintre jurnaliștii din toate regiunile R. Moldova"		11351	14977	5044		-3626		Ambasada Britanică
Școala de Journalism		9668	9668	7066				Universitatea Missouri
Monitorizarea conținutului posturilor publice de radio și televiziune	-1616	1616						Ambasada Olandei
Proiectul de monitorizare a mass-media în perioada campaniei electorale	7000	10913	17913	2646				Fundația „Eurasia”
Proiectul de monitorizare a mass-media în perioada campaniei electorale	9999		9999					Ambasada SUA
Monitorizarea conținutului posturilor publice de radio și televiziune		514	514					Ambasada SUA
Monitorizarea televiziunii		15965	6500	1463		9465		Ambasada SUA
Seminar „Noua imagine a știrilor TV”		3179	3179	367				Ambasada SUA
Noi perspective pentru femei, inițiativa antictrafic în R.Moldova	307	101688	92787	26089		9208		Winrock International
Donație filantropică pentru participarea la concursul “WebTop 2004”	880	480	880			480		Fundația pentru dezvoltarea digitală din Republica Moldova
TOTAL	30301	246539	252428	63516		24412		

Proiecte	188912 \$
Administrative	63516\$
■ Intreținere, telefon, taxe etc.	18312
■ Salarii	45204
Total	252428 \$

Director executiv Angela SÎRBU

Contabil-șef Angela MAXIMENCO

Raportul privind activele, obligațiunile și soldurile fondurilor Centrului Independent de Jurnalism la data de 31 decembrie

ACTIVE	2005		2004	
	(MDL)	(USD)	(MDL)	(USD)
Active curente				
Mijloace bănești și echivalentele lor	357421	27924	796002	63885
Plăți în avans	37469	2927	58961	4732
	<u>394890</u>	<u>30851</u>	<u>85496</u>	<u>368617</u>
Active pe termen lung				
Active nemateriale	4979	389		
Mijloace fixe la valoarea de bilanț	964357	75340	882340	70814
	<u>969336</u>	<u>75729</u>	<u>882340</u>	<u>70814</u>
Total active	1364226	106580	1737303	139431

OBLIGAȚIUNI ȘI SOLDURI ALE FONDURILOR

OBLIGAȚIUNI CURENTE

Obligațiuni	3185	249	3709	298
	<u>3185</u>	<u>249</u>	<u>3709</u>	<u>298</u>
Soldul fondurilor	1361041	106331	1733594	139133
Total obligațiuni și solduri ale fondurilor	1364226	106580	1737303	139431